

Persbericht - 22 mei 2007

‘De Gecroonde Raep’ geeft ouder bouwjaar prijs

Na ruim een jaar intensief werk is de restauratie van het monumentale huis ‘de Gecroonde Raep’, gelegen aan de burgwallen in het oude centrum van Amsterdam, voltooid. De omvangrijke restauratie is uitgevoerd in opdracht van Vereniging Hendrick de Keyser. Bij de restauratie werden verschillende bijzondere vondsten gedaan. Het huis gaf daarbij een aantal van zijn geheimen prijs: achter een rijk gedecoreerde zeventiende-eeuwse gevel bleek de structuur van een nog ouder huis schuil te gaan.

‘De Gecroonde Raep’ is gelegen in het hart van de Amsterdamse binnenstad, recht tegenover de Oude Kerk. Het zeer grote en diepe huis, dat als één van de weinige huizen hier nog steeds doorloopt van de Oudezijds Voorburgwal tot aan de Achterburgwal, heeft een voorgevel die werd ontworpen door de bekende zeventiende-eeuwse stadssteenhouwer Hendrick de Keyser, naamgever van de Vereniging. De gevel is overladen met fijn gebeeldhouwde natuurstenen ornamenten, volgens de laatste mode van het begin van de zeventiende eeuw. Deze gevel werd in 1615 blijkt voor een bestaand huis te zijn gebouwd, dat inwendig een houtskelet bezat. Restanten van dit oude houtskelet zijn in het pand nog steeds aanwezig en konden tijdens de restauratie worden onderzocht.

Op de verdieping bleek achter een latere wandafwerking een groot eiken korbeel te zijn bewaard met een prachtig gebeeldhouwde renaissanceversiering. Een dergelijk fraai korbeel, onderdeel van oude houtconstructies, is zeer zeldzaam in de Amsterdamse binnenstad. Op basis van deze vondst kan het houtskelet van het huis worden gedateerd in het midden van de zestiende eeuw. De vondst wijst op een rijk gedecoreerd huis, waarschijnlijk gebouwd voor een belangrijke opdrachtgever. Bij een dergelijk huis horen eiken balklagen. Resten daarvan werden inderdaad gevonden: boven de begane grond kwam achter een verlaagd plafond een gaaf bewaarde eiken balklaag van moer- en kinderbinten tevoorschijn. In het achterhuis werden resten van de oude keuken, compleet met schouw en tegeltjes, achter latere voorzetwanden teruggevonden.

De recente geschiedenis van het huis is veelbewogen. Omstreeks 1900 werd het complex verbouwd tot sigarenfabriek. De drie zeventiende-eeuwse kappen werden toen gesloopt en vervangen door een opzetverdieping met grote glazen fabrieksdaken, waarin de tabaksbladeren te drogen hingen. De hoge zolderruimten bevatten werkplaatsen voor de sigarenrollers. Na de Tweede Wereldoorlog werd het gebouw betrokken door het kunstenaarsechtpaar Cephass Stauthamer en Josje Smit, die de grote tabakszolders in gebruik namen als ateliers. Ook Wim Zonneveld woonde er enige tijd op zolder.

Bij de restauratie werd ervoor gekozen alle aspecten van de geschiedenis van het huis aan bod te laten komen. De oude structuur van het huis, bestaand uit een voorhuis en achterhuis met daartussen een binnenplaats, werd teruggebracht. Onder de binnenplaats werd een waterkelder gevonden. In het achterhuis werd de grote zaal met achttiende-eeuwse schouw en lambriseringen hersteld. Ook een bijzondere insteekverdieping kon worden teruggebracht. Aan de Achterburgwal, waar de oude geveltoppen geheel waren gesloopt, werd de toegevoegde verdieping met tabakszolder in tact gelaten. Deze werd benut voor de bouw van een modern vormgegeven appartement met een panoramisch uitzicht over de stad. Aan de voorzijde was de ophoging van de kap dermate storend, dat is besloten de toegevoegde verdieping geheel te vervangen door een kap die aanluit op de oude zeventiende-eeuwse voorgevel.

Voor meer informatie, foto's of een bezichtiging van dit bijzondere zeventiende-eeuwse pand kunt u contact opnemen met:

Niek Smit
Vereniging Hendrick de Keyser
Keizersgracht 743
tel. 020-5210630

Vereniging Hendrick de Keyser zet zich in voor het behoud van architectonisch of historisch belangrijke gebouwen en hun interieur in Nederland. De Vereniging doet dat door panden te verwerven die ze vervolgens restaureert, beheert en exploiteert. De collectie van Hendrick de Keyser geeft, met meer dan 350 panden, waaronder huizen, boerderijen, buitenplaatsen en raadhuizen, in 80 gemeenten, een divers beeld van de Nederlandse architectuur- en interieurgeschiedenis.

Bijlage

foto 1: voorgevel uit 1615 naar ontwerp van Hendrick de Keyser (collectie Ver. Hendrick de Keyser).

foto 2: gevel van het achterhuis in 1943: brandstoffenhandel in de kelder en woningen op de verdiepingen (collectie Ver. Hendrick de Keyser).

foto 3: korbeel met renaissance-decoraties, gevonden tijdens de restauratie (collectie Ver. Hendrick de Keyser).